

הזקף זוקף בשם יו"ד ה"א וא"ו
ה"א. הרי כאן זקיפה אחת
וכריעה אחת. הפריעה באהיה,
זקיפה ביהו"ה, והכל באדני. אם
כן, זקיפה שניה וכריעה שניה
במה?

אמר רבי שמעון, ברוך בני
לעתיק הימים, ודאי שזקיפה
וכריעה שניה צריך לעלת
העלות, שמוריד אותו ממעלה
למטה ולהעלות בו השכינה,
שהוא זוקף אותה בשם יהו"ה
שהכל בינו וברשותו. העליה
והירידה והנביעה ברשותו, שלא
מוריד אלא ברשותו. ואם הוא
לא מוריד נביעה, לא יורדת. ואם
הוא לא מוריד, אין עליה
לשכינה, והנביעה לא יורדת לה.
שמחו כל החברים ושמח רבי
אלעזר. צא קול ואמר על רבי
שמעון: ישמח אביך ואמך. ועל
רבי אלעזר - ותגל יולדתך.

ועוד נעשה אדם, התחברו אופן
ומלאך וכסא ואמרו נעשה אדם,
שיהיה בשתפות שלנו. הנשמה
מכסא, והרוח מהמלאך, והנפש
מהאופן, שיהיה בדיוקן שלנו
לברך ולקדש וליחד אותו כמנונו.
ועוד נעשה אדם. בינתים הגה
הזקן של הזקנים, העתיק של
העתיקים, ירד ואמר, שמעון
שמעון, מי הוא שאמר נעשה
אדם? ויאמר אלהים, מי הוא כאן
האלהים הזה? מיד פרח, ולא
ראה אותו. כמו ששמע רבי
שמעון שאמר לו שמעון שמעון
ולא קרא לו בשם רבי, אמר ודאי
הוא הקדוש ברוך הוא, שנאמר
בו (דניאל ז) ועתיק הימים יושב,
ולבושו כשלג לכן. פעת השעה
לפתח בסוד הזה, שודאי כאן יש
סוד שאין רשות לגלות, וכעת
משמע שנתנה רשות לגלות.

פתח ואמר, למלך שהיו לו כמה בנינים לבנות, והיה לו אמן, והאמן לא היה עושה דבר אלא

וא"ו ה"א. הא הקא זקיפה חד והכרעה חד.
הכרעה באהיה זקיפה ביהו"ה. וכלא באדני.
אם כן זקיפה תנינא והכרעה תנינא במאי.

אמר רבי שמעון בריה ברי לעתיק יומין. ודאי
זקיפה והכרעה תנינא צריך לעלת
העלות. דנחית ליה מעלא לתתא ולסלקא ביה
שכינתא, דאיהו זקף לה בשם יהו"ה דכלא
בידה וברשותה עליה וירידה ונביעו ברשותה
דלא נחית אלא ברשותה. ואם הוא לא נחית
נביעו לא נחית. ואם הוא לא נחית לית סליקו
לשכינתא ונביעו לא נחית לה. חדו פלהו
חבריא וחדא רבי אלעזר. נפק קלא ואמר על
רבי שמעון (משלי כג כח) ישמח אביך ואמך ועל
רבי אלעזר ותגל יולדתך.

ועוד נעשה אדם, אתחברו אופן ומלאך וכסא
ואמרו נעשה אדם, דיהא בשתפו דילן,
נשמתא מכסא ורוחא ממלאך, ונפשא מאופן
למהוי בדיוקנא דילן לברכא ולקדשא וליחדא
ליה כגונא דילן.

ועוד נעשה אדם. אדהכי הא סבא דסבין
עתיקא דעתיקין קא נחית ואמר, שמעון
שמעון מאן הוא דאמר נעשה אדם. ויאמר
אלהים מאי ניהו הקא האי אלהים. מיד פרח
ולא חזא ליה. פמא דשמע רבי שמעון שאמר
ליה שמעון שמעון ולא קרא ליה בשם רבי.
אמר ודאי דא איהו קודשא בריה הוא דאתמר
ביה (דניאל ז ט) ועתיק יומין יתב לבושה כתלג
חור. פען איהי שעתא למפתח בהאי רזא
דודאי הקא אית רזא דלא אית רשו לאתגליא.
וכען משמע דרשותא אתיהיב לאתגליא.

פתח ואמר למלך דהיה ליה כמה בנינים
למבני, והיה ליה אומנא. ואומנא לא

פתח ואמר, למלך שהיו לו כמה בנינים לבנות, והיה לו אמן, והאמן לא היה עושה דבר אלא

בְּרִשׁוֹת הַמֶּלֶךְ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (משלי ח) וְאֵהִיָּה אֶצְלוֹ אֲמוֹן וְגו'. הַמֶּלֶךְ וְדָאִי הוּא הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה לְמַעְלָה, וְהַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי הוּא הַמֶּלֶךְ לְמִטָּה. אֱלֹהִים הָאֲמֵן לְמַעְלָה, וְזוֹ הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה. אֱלֹהִים הָאֲמֵן לְמִטָּה, וְזוֹ הַשְּׂכִינָה שְׁלֵמָטָה. וְאִין לְאִשָּׁה לַעֲשׂוֹת דְּבָר בְּלִי הַרְשׁוֹת שֶׁל בַּעֲלָהּ.

וְכֹרֶּ הַבְּנִינִים שֶׁהִיוּ בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת, הִיָּה הָאֵב אוֹמֵר בְּאִמְרָה לֹאֵם יְהִי כֹף - וְכֹף הִיָּה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (בראשית א) יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. וַיֹּאמֶר, הִיָּה אוֹמֵר לְאֱלֹהִים יְהִי אוֹר, בַּעַל הַבְּנִין הוּא שְׂאוֹמֵר, וְהָאֲמֵן עוֹשֶׂה מִיד. וְכֹף בְּכָל הַבְּנִינִים שֶׁהֵם בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת הִיָּה אוֹמֵר יְהִי רְקִיעַ, יְהִי מְאֹרֹת, וְהַכֹּל מִיד נַעֲשֶׂה.

בְּשֶׁהֲגִיעַ לְעוֹלָם הַפְּרוּד, שֶׁהוּא עוֹלָם הַנִּפְרָדִים, אָמַר הָאֲמֵן לְבַעַל הַבְּנִין, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ. אָמַר בַּעַל הַבְּנִין, וְדָאִי טוֹב הוּא לַעֲשׂוֹתוֹ, אֲבָל עֲתִיד הוּא לְחַטָּא לְפָנֶיךָ, מִשׁוּם שֶׁהוּא כְּסִיל. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (משלי י) בֵּן חָכָם יִשְׁמַח אֵב וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אָמוֹ. הִיא אוֹמְרָת, אַחַר שֶׁחֲטָאוּ תְלוֹי בָּאֵם וְלֹא בָּאֵב, אֲנִי רוֹצֶה לְבְרֹא אוֹתוֹ בְּדִיוֹקְנִי. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, וְלֹא רָצָה לְהַשְׁתַּחֲוֹת בּוֹ הָאֵב.

בְּזִמְן שֶׁחֲטָא מַה פְּתוֹב? וּבְכַפְשֵׁיכֶם שְׁלַחָה אֲמַכֶּם. אָמַר הַמֶּלֶךְ לֹאֵם, וְלֹא אֲמַרְתִּי לָךְ שְׁעֲתִיד הוּא לְחַטָּא? בְּאוֹתוֹ זִמְן גִּרַשׁ אוֹתוֹ, וְגִרַשׁ אוֹתָהּ עִמוֹ. וּמִשׁוּם זֶה פְּתוֹב בֵּן חָכָם יִשְׁמַח אֵב, זֶה אָדָם שֶׁהוּא בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת. וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אָמוֹ, זֶה אָדָם שֶׁל בְּרִיאָהּ.

קָמוּ כָל הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, רַבִּי רַבִּי, וְכִי יֵשׁ פְּרוּד בֵּין הָאֵב לֹאֵם,

הָיָה עֶבֶד מְדַעֵם אֶלָּא בְּרִשׁוֹ דְּמִלְכָּא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (משלי ח ל) וְאֵהִיָּה אֶצְלוֹ אֲמוֹן וְגו'. מִלְכָּא וְדָאִי אִיהוּ חֲכָמָה עֲלָאָה לְעֵלָּא, וְעֲמוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא אִיהוּ מִלְכָּא לְתַתָּא. אֱלֹהִים אוֹמְנָא לְעֵלָּא וְדָא אֲמָא עֲלָאָה, אֱלֹהִים אוֹמְנָא לְתַתָּא וְדָא שְׂכִינְתָּא דְּלְתַתָּא. וְאִתְתָּא לִית לָהּ לְמַעְבַּד מְדַעֵם בְּלֹא רִשׁוֹ דְּבַעֲלָהּ.

וְכֹרֶּ בְּנִינִין דְּהוּוּ בְּאִרְחָ אֲצִילוֹת, הָיָה אֲבָא אָמַר בְּאִמְרָה לְגַבִּי אֲמָא יְהִי כֹף, וְכֹף הָיָה. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (בראשית א ג) יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. וַיֹּאמֶר, הָיָה אָמַר לְאֱלֹהִים יְהִי אוֹר מְאָרִי דְּבְנִינָא אִיהוּ אוֹמֵר, וְאוֹמְנָא עֶבֶד מִיד. וְהָכִי בְּכָל בְּנִינִין דְּאֲנוּן בְּאִרְחָ אֲצִילוֹת, הָיָה אָמַר יְהִי רְקִיעַ יְהִי מְאֹרֹת וְכֹלָא אִתְעַבִּיד מִיד.

בְּרִ מְטָא לְעֵלְמָא דְּפְרוּדָא דְּאִיהוּ עוֹלָם הַנִּפְרָדִים, אָמַר אוֹמְנָא לְמְאָרִי בְּנִינָא, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ. אָמַר מְאָרִי בְּנִינָא וְדָאִי טוֹב הוּא לְמַעְבַּד לִיָּה אֲבָל עֲתִיד הוּא לְמַחְטִי קַמְךָ, בְּגִין דְּאִיהוּ כְּסִיל. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (משלי י א) בֵּן חָכָם יִשְׁמַח אֵב וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אָמוֹ, אִיהִי אֲמַרְתָּ בְּתַר דְּחוּבָהּ בְּאֲמָא תְלוֹיָא וְלֹא בְּאֲבָא, אֲנָא בְּעִינָא לְמַבְרִי לִיָּה בְּדִיוֹקְנָא דִּילִי. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (בראשית א כ) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, וְלֹא בְּעָא לְאִשְׁתַּחֲפָא בֵּיהּ אֲבָא.

בְּזִמְנָא דְּחָב מַה פְּתִיב (ישעיה נ א) וּבְכַפְשֵׁיכֶם שְׁלַחָה אֲמַכֶּם. אָמַר מִלְכָּא לְאֲמָא וְלֹא אֲמַרְתִּי לָךְ דְּעֲתִיד אִיהוּ לְמַחְטִי. בְּהֵוּא זְמַנָּא תְרִיף לִיָּה וְתְרִיף לָהּ עִמָּה. וּבְגִין דָּא פְתִיב בֵּן חָכָם יִשְׁמַח אֵב, דָּא אָדָם דְּאִיהוּ בְּאִרְחָ אֲצִילוֹת. וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אָמוֹ, דָּא אָדָם דְּבְרִיאָהּ.

קָמוּ כָלָהּ חֲבָרָא וְאָמְרוּ רַבִּי רַבִּי וְכִי אִית

שמצדו של האב הוא בדרך
אצילות ומצד האם בפריאה?
אמר, חברים חברים, לא כף,
שהנה אדם של אצילות, זכר
ונקבה היה מצדם של האב
והאם. וזהו (בראשית א) ויאמר
אלהים יהי אור ויהי אור. יהי אור
מצד האב, ויהי אור מצד האם.
וזהו אדם דו פרצופים, ולזה אין
בו צלם ודמות. אלא שלא היה
כנו"י שעולה לחשבון אלהים,
והכנו"י ההוא הוא אור וחשף.
ומשום החשף ההוא שהיה בכנו"י
ההוא אמר האב שעתידי הוא
לחטא לאדם של פריאה, שהוא
אור לבוש עליון, וזהו האור
שברא הקדוש ברוך הוא ביום
הראשון שגנו אותו לצדיקים.

והחשף ההוא שנברא ביום
הראשון לרשעים, זהו שכתוב
(שמואל א ב) ורשעים בחשף ידמו.
ומשום אותו החשף שהיה עתיד
להחטיא לאותו האור, לא רצה
האב להשתתף בו. ומשום זה
אמר נעשה אדם בצלמנו, האור
ההוא. כדמותנו, החשף ההוא,
שהוא הלבוש של האור כמו
שהגוף הוא לבוש לנשמה. זהו
שכתוב (איוב י) עור ובשר
תלבישני. שמחו כל החברים
ואמרו, אשרי חלקנו שזכינו
לשמע דברים שלא נשמעו עד
עתה.

פתח רבי שמעון ואמר, (דברים לב)
ראו עתה כי אני אני הוא ואין
אלהים עמדי. אמר, שמעו חברים
דברים עתיקים שאני רוצה
לגלות, מאחר שנתנה לי הרשות
לגלות. מי הוא שאמר ראו עתה
כי אני אני הוא ואין אלהים
עמדי? אלא זהו עלת על כל
העליונים. והוא נקרא עלת
העלות, עלת מאלו העלות שלא
יעשה אחת מן העלות הללו שום

פרודא בן אבא ואמא, דמסטרא דאבא איהו
בארח אצילות ומסטרא דאמא בפריאה. אמר
להו חבריא חבריא לאו הכי, דהא אדם
דאצילות דכר ונוקבא הוה מסטרא דאבא
ואמא, ודא איהו (בראשית א) ויאמר אלהים יהי
אור ויהי אור. יהי אור מסטרא דאבא. ויהי
אור מסטרא דאמא. ודא איהו אדם דו
פרצופין. ולהאי לית ביה צלם ודמות. אלא
אמא הות ליה כנו"י דסליק לחשבון אלהים.
וההוא כנו"י איהו אור וחשף. ובגין ההוא חשף
דהוה בההוא כנו"י, אמר אבא דעתיד למחטי
לאדם דבריאה דאיהו אור לבוש עליון. והאי
איהו אור דברא קודשא ברוך הוא ביום ראשון
דגנו לצדיקים.

וההוא חשף דאתברי ביומא קדמא לרשיעיא
הדא הוא דכתיב (שמואל א ב ט) ורשעים
בחשף ידמו. ובגין ההוא חשף דהוה עתיד
למחטי לההוא אור, לא בעי אבא לאשתתפא
ביה. ובגין דא אמר נעשה אדם בצלמנו ההוא
אור. כדמותנו ההוא חשף דאיהו לבושא
דאור, כגונא דגופא דאיהו לבושא לנשמתא.
הדא הוא דכתיב (איוב י א) עור ובשר תלבישני.
חדו פלהו חבריא ואמרו זכאה חולקנא
דזכינא למשמע מלין דלא אשתמעו עד
השתא.

פתח עוד רבי שמעון ואמר (דברים לב ט) ראו עתה
כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי. אמר
חבריא שמעו מלין עתיקין דאנא בעינא
לגלאה בתי דאתיהיב לי רשו לגלאה. מאי
ניהו דאמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין
אלהים עמדי. אלא דא הוא עלת על כל עלאין.
וההוא אתקרי עלת העלות, עלת מאלין עלות
דלא יעביד חד מאלין עלות שום עובדא עד